

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งหมายเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการจัดตั้ง องค์กรวิชาชีพครูและการควบคุม การประกอบวิชาชีพครู มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความเป็นมาและบทบาทหน้าที่ของครูสภาที่ทำ หน้าที่ขององค์กรวิชาชีพครูและการควบคุมการประกอบวิชาชีพครู ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและ มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรวิชาชีพครูและการควบคุมการประกอบวิชาชีพครู วิเคราะห์ลักษณะ รูปแบบการจัดตั้งองค์กร วิธีการดำเนินงานและสถานะทางกฎหมายของครูสภา อันจะนำไปสู่แนวทางในการจัดระบบของกรวิชาชีพขึ้นในระบบกฎหมายไทย และเสนอแนะ แนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งครูสภาให้เหมาะสม

ผลการศึกษาพบว่า ครูสภามีสถานะทางกฎหมายเป็นหน่วยงานของรัฐ ประเภท องค์การมหาชน มีบทบาท หน้าที่ในการควบคุมการประกอบวิชาชีพการศึกษา ประกอบด้วย วิชาชีพครู วิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา วิชาชีพผู้บริหารการศึกษาและวิชาชีพบุคลากรทาง การศึกษาอื่น (ศึกษานิเทศก์) ทั้งนี้ วิชาชีพควบคุมที่อยู่ในความรับผิดชอบของครูสภามีขอบเขต ควบคุมเฉพาะผู้ประกอบวิชาชีพการศึกษาดังกล่าวข้างต้นที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาและหน่วย งานการศึกษาขั้นปฐมวัย ขึ้นพื้นฐานและอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน

มีองค์กรที่ใช้อำนาจของครูสภาสูงสุด คือ คณะกรรมการครูสภา โดยมีคณะกรรมการ มาตรฐานวิชาชีพ แบ่งเบาภาระของคณะกรรมการครูสภาในการทำหน้าที่ด้านการพิจารณาออกใบ อนุญาตการประกอบวิชาชีพให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพการศึกษาและเพิกถอนใบอนุญาตดังกล่าว รวมทั้งส่งเสริม พัฒนา และกำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพการศึกษาและจรรยาบรรณ ของผู้ประกอบวิชาชีพการศึกษา และพบว่าจำนวนกรรมการที่มาจากผู้แทน ผู้ประกอบวิชาชีพการ ศึกษาในคณะกรรมการครูสภา มีจำนวนน้อยกว่าจำนวนกรรมการที่มาจากผู้แทนภาครัฐจำนวน 1 คน และจำนวนกรรมการที่มาจากผู้แทนผู้ประกอบวิชาชีพการศึกษาในคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ

มีจำนวนน้อยกว่าจำนวนกรรมการที่มาจากภาครัฐ จำนวน 5 คนและยังพบว่าเลขาธิการคุรุสภามิได้เป็นกรรมการคุรุสภาเพราะกฎหมายบัญญัติให้เป็นเลขานุการคณะกรรมการคุรุสภาเท่านั้น

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างคุรุสภากับรัฐพบว่า กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจเพียงกำกับดูแลควบคุมคุรุสภาให้ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐและมีให้มีการละเมิดกฎหมาย หากมีอำนาจในการสั่งการไม่ และพบว่าคุรุสภามีความอิสระในการดำเนินงานน้อยกว่าองค์กรวิชาชีพอื่นในประเทศไทยและในต่างประเทศ เพราะมีข้อจำกัดที่คุรุสภามีสถานะทางกฎหมายเป็นหน่วยงานของรัฐในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ

วิทยานิพนธ์นี้ จึงได้เสนอแนะว่าในระบบกฎหมายไทยยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายกำหนดการจัดตั้งองค์กรวิชาชีพให้เป็นระบบเดียวกัน ดังนั้น รัฐควรตรากฎหมายพิเศษขึ้นเพื่อกำหนดรูปแบบวิธีการบริหารงาน ลักษณะและองค์ประกอบของการจัดตั้งองค์กรวิชาชีพ เพื่อเป็นเกณฑ์ในการจัดตั้งองค์กรวิชาชีพและการควบคุมการประกอบวิชาชีพ และควรแก้ไขปรับปรุง “พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546” เป็น “พระราชบัญญัติวิชาชีพการศึกษา พ.ศ.....” และควรใช้คำว่า “วิชาชีพการศึกษา” แทนคำว่า “วิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาและวิชาชีพบุคลากรทางการศึกษาอื่น” เพราะเป็นคำที่ครอบคลุมวิชาชีพทั้ง 4 ประเภท รวมทั้งแก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการคุรุสภาและคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ ให้ผู้แทนผู้ประกอบวิชาชีพการศึกษามีจำนวนมากกว่าผู้แทนที่มาจากภาครัฐ ให้เลขาธิการคุรุสภาเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการคุรุสภา และแก้ไขปรับปรุงสถานะทางกฎหมายของคุรุสภาจากคำว่า “สภาครูและบุคลากรทางการศึกษาเรียกว่า คุรุสภา” เป็น “สภาวิชาชีพการศึกษาเรียกว่า คุรุสภา” และควรแก้ไขปรับปรุงให้คุรุสภามีความเป็นอิสระโดยไม่ต้องอยู่ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ เพื่อให้คุรุสภามีความเป็นอิสระในการบริหารงานเฉกเช่น องค์กรวิชาชีพอื่นในประเทศไทยและองค์กรวิชาชีพในต่างประเทศ

ABSTRACT

179579

This thesis aims to study the establishment of teacher professional organizations and the control of teacher profession in connection with the background, roles and responsibilities of Kurusapha, which is responsible for the teacher professional organizations and the control of teacher profession. The study also includes concepts, theories and the legal measures in relation to the establishment of teacher professional organizations and the control of teacher profession. In this study, the natures and patterns of the organization establishment, operating procedures and legal status of Kurusapha are analyzed. This brings about the guidelines in organizing the system of professional organizations in the Thai legal system and suggests the possible ways to appropriately amend the law on the establishment of Kurusapha.

It is found that Kurusapha has its legal status as the State's administrative unit in the type of public organization. It has roles and responsibilities to control the educational professions, comprising teacher profession, administrative profession of educational institutes and educational administrative profession and profession of other educational personnel (Educational Supervisor). The professions under the control and responsibility of Kurusapha has the controlling area merely for the obovementioned professions working in the educational institutes and educational units in the childhood, fundamental levels and high education which is lower than the degrees in both public and private universities.

The organ which exercises the supreme power of Kurusapha is the Kurusapha Committee. In this respect, the Committee of Professional Standard to help lessen the burdens of the Kurusapha Committee by considering to issue the certificates of professional license to the educational professions and to revoke the said license. This also includes the promotion,